

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЯК ФІЛОСОФСЬКО-СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПРОЦЕС

Терещенко Н.В., *зр.Е-44*

Філософія і особистість – це тема, якої торкалися як філософи Давньої Греції, французькі, німецькі філософи так і сучасні. Додана в цей тандем синергетика має намір спровокувати деякі зміни в підходах до вирішення проблем з ними пов'язаних. «Офіційним» явищем синергетики як науки про складні динамічні системи, закони їх зростання, розвитку і самоорганізації вважається кінець ХХ століття. Синергетика володіє багатим експериментальним потенціалом знаходити в ірраціональних причинно-наслідкових зв'язках, нелінійних залежностях стійкі закономірності, які діють в певних умовах, в певних часових проміжках, і при певних припущеннях.

Одне з питань – чому особистість не досягає самореалізації, наприклад, в бізнесі говорить про факт неспівпадання прагнень особистості і організації, отже віддача від такої праці дуже низька і приводить до негативного результату як особи так і організації. Багато управлінців роздумуючи над цими питаннями звертаються до методології наукових системних підходів різних гуманітарних наук і зокрема філософії з тим щоб підвищити мотивацію – вектор і швидкість розвитку як співробітника так і організації в цілому. Деякі з них, хто познайомився з основами синергетики намагаються застосувати її принципи і технології до виправлення ситуації. Синергетика відкриває певні принципи управління, економії і прискорення еволюції. Її завдання - не передбачати безконечні кризи, які стануться, а вказувати конструктивні способи, як їх запобігти[1].

В синергетиці світ представлений як єдине ціле з одного боку, а з іншого – як система з різними елементами, які обмінюються інформацією, генерують її і удосконалюють.

Розвиток і еволюція життя, суспільства, особистості відбувається завдяки тому, що в закритих системах рідше у відкритих частіше відбувається, в умовах хаотичної взаємодії, ефект когерентності або синергії, коли система переходить до вищого рівня, до нової складнішої і адаптованішої до підвищеної життєстійкості системи.

У цій системі особистість має ряд властивостей, володіючи якими вона здатна до самореалізації. Особистість має потребу в реалізації трьох цілей – визначення і виконання місії або призначення,

досягнення і збереження свободи і гармонії. Перша мета - визначення і виконання місії особистості - це пошук такої справи, професії, призначення, в якій особа дійсно краща. Реалізація «своєї» справи приносить користь суспільству, іншим людям і одночасно сприятиме визначенню і досягненню місії інших людей. Друга мета – досягнення і збереження свободи у філософії особистості має важливе місце. Як тільки особистість своєю досконалістю починає задовольняти запити інших людей, тобто вони починають платити їй стільки, що вона можеш собі дозволити на це жити, утримувати сім'ю і удосконалюватися далі, особистість стає вільною.

Одне з призначення філософії - це звільнення особистості від всього, що є шкідливим для неї, для її еволюційного вдосконалення.

Третя мета – досягнення і збереження гармонії як якогось стійкого стану, але, завдяки синергії таких елементів відношення особистості до власного вдосконалення, бережливого відношення до природи, соціальна відповідальність, еволюція особистості відбувається шляхом якісних стрибків. Гармонія – це не лише завдання по збалансованості стосунків, але й спільний знаменник, що дозволяє збалансувати в часі і просторі досягнення перших двох цілей. Розглянуті три поняття - особа, філософія і синергетика також можна представити у вигляді системи: особа – призначення, філософія - свобода, синергетика – гармонія. Особистість має свою місію, бачення, особисті ключові чинники успіху, особисті цілі, особисті показники результативності, цільові орієнтири і дії з особистого вдосконалення. Особливостями потрійної системи особа, філософія, синергетика є те, що остання виступила в ролі фасилітатора і координатора процесів, завдяки її універсальним властивостям пояснення і здібностям моделювання взаємодії систем з нелінійною залежністю. Система особа, філософія і синергетика не лише компіляція взаємодій, яка за певних умов забезпечує синергетичний ефект, але при якісному вживанні на практиці є каталізатором стрибкоподібного періоду в еволюції особи, збагачувачем філософської методології пошуку особою своєї ролі і місця в соціумі і в просторово-часовому континуумі.

1. Курдюмов С.П. Синергетика и новое мировидение//Синергетика. Философия. Культура/ Под общ. ред. В.К.Егорова, В.С.Егорова. Ф.Д.Демидова. М.: Изд-во РАГС, 2001. С 4-9.

Наук. кер. - Вандишев В.М., *д.ф.н., професор*